

خدمات و اهمیت کتابخانه‌های عمومی

نوراله عباداللهی^۱

چکیده: در این مقاله ضمن بر شمردن خدمات کتابخانه‌های عمومی به بزرگسالان، کودکان و نوجوانان، معلولین، نوسوادان و روستاییان پیشنهادها و راهکارهایی برای افزایش و بهتر شدن کارکردها و خدمات آنها ارائه شده است تا کتابخانه‌های عمومی بتوانند در عصر حاضر که عصر انفجار اطلاعات است با تجهیز خود به فن‌آوری‌های جدید اطلاع‌رسانی، آموزش و خدمات‌دهی خود را همگام با تحولات دانش و فن‌آوری در جامعه روزآمد کنند. در این زمان که مردم با حجم بسیار زیاد انتشارات و اطلاعات در دنیا روبرو هستند و نمی‌توانند به خیلی از مطالب و اطلاعات و آموزش‌ها دسترسی داشته باشند، کتابخانه‌های عمومی با فراهم‌آوری این امکان دسترسی، نقش و اهمیت فوق‌العاده‌ای می‌یابند و باید بر رشد و گسترش خدمات آنها تأکید شود.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های عمومی، فن‌آوری‌های اطلاع‌رسانی، کودکان و نوجوانان، بزرگسالان، معلولان، نوسوادان و روستاییان

مقدمه

ارائه خدمات اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی از اهداف کتابخانه‌های عمومی است. کتابخانه عمومی با تمام اقشار جامعه در ارتباط است و به آنها خدمات ارائه می‌دهد، این افراد از هر سن، نژاد، طبقه اجتماعی، تحصیلات، فلسفه و موقعیت اقتصادی را شامل می‌شود و برای هیچ کدام از آنها فرق و تفاوتی قائل نیست و به همه آنها آموزش می‌دهد به این ترتیب می‌توان به آن عنوان "دانشگاهی برای همه" را داد.

کتابخانه عمومی تنها مکانی است که به طور کامل دموکراسی بر آن حاکم است و افراد به طور آزادانه و آگاهانه دست به انتخاب می‌زنند. در این مکان فرهنگی چکیده افکار ناب اندیشمندان و بزرگان جمع‌آوری می‌شود که هر کدام از این کتاب‌ها بیانگر افکاری بلند از شخصیت‌هایی بزرگ است. هر کس که وارد کتابخانه می‌شود به احترام کتاب‌ها و مراجعان کتابخانه

۱. کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی

سکوت اختیار می‌کند و در خود احساس شخصیت بزرگی می‌کند. کتابخانه‌ها هم فارغ از سروصداها و دغدغه‌های مردم در کمال آرامش همه اقشار جامعه را پذیرا هستند. از دیر باز یکی از راههای علاج بیماری‌های روحی و روانی کتاب درمانی بوده است و مردم برای گذران اوقات فراغت و رفع ناراحتی‌های روحی خود به کتاب و کتابخانه روی می‌آورند، اینجاست که می‌توانیم از کتابخانه به «شفاخانه» تعبیر کنیم.

کتابخانه عمومی نقش آموزشی و تربیتی بزرگی در قبال جامعه زمان خود به عهده دارد و با توجه به پیشرفت‌های زمان باید کارکردهای مهم کتابخانه نیز گسترش یابد. امروزه شبکه‌های اطلاع‌رسانی ملی و بین‌المللی به ویژه اینترنت تأثیرات قاطع و انکارناپذیری بر فرآیندها و خدمات کتابخانه‌های عمومی داشته و خواهد داشت. در عصر انقلاب اطلاعات وقتی می‌بینیم همه افراد جامعه نمی‌توانند به منابع اطلاعاتی متعدد و فن‌آوری‌های جدید اطلاعاتی و روش‌های استفاده از آن دسترسی پیدا کنند، کتابخانه عمومی با فراهم‌آوری منابع اطلاع‌رسانی و فن‌آوری‌های اطلاعاتی و آموزش استفاده از این فن‌آوری‌ها نقش گسترده‌ای در تحولات اجتماعی جامعه و آموزش افراد جامعه دارد. و اگر این به درستی انجام گیرد؛ می‌توان در آینده جامعه‌ای مطالعه‌گر و پویا داشت.

طبق بیانیه یونسکو که در سال ۱۹۹۴ مورد تجدید نظر قرار گرفت؛ ارتقای سواد رایانه‌ای جامعه از وظایف کتابخانه عمومی است (میرحسینی، ۱۳۸۰، ص ۲۲). یکی از معیارهای سنجش پیشرفت جامعه در دنیای امروز میزان کتابخانه‌ها و کتابخوان‌های آن جامعه است، البته مقصود ما کتابخانه‌هایی نیست که تنها اسم کتابخانه را یدک می‌کشند و انباری از کتاب و مواد

کتابخانه‌ای هستند؛ بلکه مقصود ما از کتابخانه جایی است که برای اطلاع‌یابی و آگاه شدن از آنچه در دنیای علم و فرهنگ می‌گذرد و در واقع جای آموختن درست اندیشیدن و درست عمل کردن است.

کتابخانه عمومی می‌تواند خدمات مفید و ارزنده‌ای به جامعه ارائه دهد که منشأ تحولات روبه رشد در جامعه باشد از جمله این خدمات و کارکردها می‌توان موارد ذیل را بیان نمود:

خدمات کتابخانه‌های عمومی به کودکان و

نوجوانان

کتابخانه‌های عمومی سابقه‌ای طولانی در خدمت به کودکان دارند و به همراه خانواده، مدرسه و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در برآوردن نیازهای مطالعه‌ای کودکان و نوجوانان و ایجاد عادت به مطالعه در آنان نقش مؤثری دارند. بخش کودکان در کتابخانه‌های عمومی از اولین قسمت‌های تشکیل یافته در کتابخانه‌ها بوده و قدیمی‌تر از بخش بزرگسالان است، امروزه از آنجا که فرهنگ‌سازی و ایجاد عادت به مطالعه در سنین کودکی پایداری و قوام بیشتری دارد و کودکان امروز، بزرگان و پیران فردا می‌باشند و آینده این مملکت را آنها می‌سازند و این آینده روشن و نوید بخش در گرو افزایش آگاهی، آموزش هدفدار و بیداری این نسل مستعد است. لذا کتابخانه عمومی باید نقش خدمات‌دهی به این قشر تأثیرپذیر و تأثیرگذار جامعه را بسیار مهم تلقی کند و جهت کشاندن آنها به کتابخانه و آموزش آنها باید تسهیلات ویژه‌ای را فراهم نماید.

برای اینکه کودکان به کتابخانه کشانده شوند و در آنها ذوق و شوق مطالعه ایجاد گردد، و برای اینکه در

خدمات کتابخانه‌های عمومی به بزرگسالان

"یکی از وظایف مهم کتابخانه‌های عمومی ارائه خدمات امانت و برگشت کتاب و سایر مواد برای استفاده بزرگسالان در منازل و تهیه کتاب‌های مرجع و فراهم آوردن نشریات و مطبوعات دولتی و سایر مطالب مورد نیاز آنها است. هدف اصلی از فراهم آوردن خدمات برای بزرگسالان و نوجوانان این است که برای آنها امکان دسترسی به مطالبی را فراهم ساخت که در غیر این صورت نمی‌توانند از آنها استفاده کنند" (کمیل، ۱۳۷۱، ص ۱۱۰). فعالیت‌های انجام شده در کتابخانه‌های عمومی برای بزرگسالان باید ارتباط نزدیکی با سایر خدمات فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و تعاونی در جامعه داشته باشد و برنامه‌هایی شامل سرگرمی و اطلاعات در سطح گسترده تهیه نماید و دارای قسمت‌هایی برای موسیقی و هنر و بحث و گفتگو درباره اداره و تدبیر منزل، شغل و حرفه، خانواده، کشاورزی، دین و مذهب، صنایع دستی و ... باشد.

"یکی دیگر از خدمات کتابخانه‌های عمومی به بزرگسالان خدماتی است که برای اقلیت‌های ملی و زبانی و افرادی که تازه وارد کشور می‌شوند، فراهم می‌گردد. این خدمات گاهی نیز برای پناهندگان و افرادی که زندگی و وطن خود را ترک کرده و در انتظار آغاز زندگی جدید در مملکت دیگری هستند ایجاد می‌گردد" (غفاری، ۱۳۸۰، ص ۲۲).

بزرگسالان بیشترین مخاطبان کتابخانه‌های عمومی را تشکیل می‌دهند و از دیرباز نیازهای اطلاعاتی این قشر از جامعه را پاسخگو بوده‌اند اما در زمان حال که اطلاعات به سرعت کهنه می‌شود، فن‌آوری‌های جدید و پیچیده‌تری برای اطلاع‌رسانی به خدمت گرفته می-

اولین برخورد با کتابخانه از کتابخانه طرد نشوند باید جاذبه‌های کتابخانه را برای آنها بیشتر جلوه داد و دافعه‌ها را از کتابخانه زدود، باید در موقع عضویت کتابخانه برای کودکانی که برای اولین بار به کتابخانه مراجعه کرده‌اند کارت عضویت رایگان صادر نمود. و یا اینکه حق عضویت کتابخانه را برای آنها کمتر کرد و وسایل مطالعه مخصوصی را برای آنها در نظر گرفت، و کمتر به آنها تذکر داد که ساکت باشند. و هر چند وقت یکبار اقدام به برگزاری اردوهای تفریحی - فرهنگی و جلسه‌های قصه‌گویی و نمایش فیلم نمود تا مطالعه و کتابخوانی را که اساسی‌ترین هدف کتابخانه‌ها است در نسل‌های آینده نهادینه کرد.

"حضرت علی" در اهمیت توجه به کودکان و نوجوانان و تربیت آنها می‌فرماید: «فرزندان خود را برای دنیایی غیر از دنیای خود تربیت کنید؛ چرا که آنها در زمانی غیر از زمان شما خواهند زیست».

کتابخانه‌های عمومی باید با مدارس، اولیا و مربیان، کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوانان و نهادهای تربیتی کودکان و نوجوانان در ارتباط باشند و از آنها بخواهند تا برای کودکان و نوجوانان تحت پوشش خود بازدیدهای کتابخانه‌ای ترتیب دهند و آنها را به انس با کتاب و کتابخانه تشویق کنند. وضع غیررسمی کتابخانه‌های عمومی که به کودکان خدمات ارائه می‌دهند باعث می‌شود که سازمان دادن فعالیت‌های آموزشی و خدماتی برای آنها آسان گشته و موقعیت را برای ایجاد عادت‌های خوب، اتکا به خود، خلاقیت و توسعه تصورات و خیال مساعد کند، و آموزش و یادگیری را مؤثرتر و پایدارتر کند در نتیجه باید بر این نوع از فعالیت‌ها در کتابخانه تأکید شود.

شود و هر روز فن و وسیله بهتری کشف و ساخته می‌شود و با توجه به این پیشرفت‌ها معیارهای بیسودی و باسودی تغییر می‌کند. مسئولیت کتابخانه‌های عمومی در برابر جامعه (به خصوص بزرگسالان) که همان آموزش مستمر است، دارای اهمیت فوق‌العاده‌ای می‌گردد و چون همه مردم دسترسی به این فن‌آوری‌های جدید اطلاع‌رسانی را ندارند، بهترین و آسانترین راه آموزش و بهره‌گیری از آنها همانا آموزش توسط کتابخانه‌های عمومی است.

در طول تاریخ هیچ زمانی مانند امروز یادگیری در تمام عمر دارای مفهوم نبوده، در حقیقت امروز زمانی است که کتابخانه‌های عمومی می‌توانند نقش مهمی در کیفیت زندگی مردم ایفا کنند. کتابخانه عمومی به عنوان دانشگاهی برای همه از یک ساختار نظری به یک مدل عملی و قابل لمس‌تر اطلاعات برای حل مشکلات کسب مهارت‌ها تغییر کرده است" (وینگاند، ۱۳۷۷، ۳۰).

خدمات کتابخانه‌های عمومی به معلولین و افراد ناتوان جامعه

یکی از قشرهای جامعه که کتابخانه‌های عمومی باید به آنها خدمات ارائه دهد افراد ناتوان و معلولین است. امروزه در دنیا چندین میلیون نفر معلول زندگی می‌کنند آنها انسانند و حق و حقوقی برابر با انسان‌های دیگر دارند و باید فرصت‌هایی برابر با افراد سالم داشته باشند. کتابخانه عمومی باید برای معلولین امکانات و تسهیلات مناسب در جهت اهداف فرهنگی خود فراهم کند و اطلاع‌رسانی و آموزش مؤثرتری برای آنها داشته باشد. مسئولین باید به این نکته توجه داشته باشند که معلولین افرادی نیستند که انجام هر کاری برای آنها

بی‌نتیجه باشد، بلکه خدمات‌دهی به معلولین را باید به عنوان یک وظیفه انسانی مدنظر قرار دهند.

"طبق اساسنامه کتابخانه‌های عمومی و قانون دوم علم کتابداری کتاب‌ها و مواد کتابخانه‌های عمومی مختص محققین، متخصصین و افراد سالم نیست بلکه حق همه افراد جامعه از جمله معلولین نیز هست. و معلولان همانند سایر افراد جامعه باید بتوانند از خدمات کتابخانه‌های عمومی بهره‌جویند" (موسوی-زاده، ۱۳۷۷، ص ۶۵). "کتابخانه عمومی به عنوان یک قدرت اجتماعی در خدمت عموم مردم یک جامعه است و باید چتر حمایتی خود را برای اقشار مختلف جامعه باز نگه دارد. نابینایان و کم‌بینایان نیز از افراد جامعه هستند و باید قادر به دریافت خدمات از این کتابخانه‌ها باشند" (بشارتی، ۱۳۷۸، ص ۵۴).

کتابخانه‌های عمومی باید کتاب‌هایی با خط بریل و کتاب‌های گویا برای نابینایان تهیه کنند و از طریق خدمات خارج از کتابخانه در اختیار آنها قرار دهند. افراد کُنگ نیز از افراد معلول جامعه هستند کتابخانه‌های عمومی وظیفه دارند مواد دیداری (بصری) را برای آنها تهیه کنند. ساختمان کتابخانه باید طوری طراحی و ساخته شود که برای معلولین جامعه مشکلی از نظر ایاب و ذهاب و دسترسی به مواد و منابع ایجاد نکند، برای این منظور باید در کنار پله‌ها سطوح شیب‌داری جهت ورود به کتابخانه با صندلی‌های چرخدار ایجاد گردد و یا این که از آسانسور برای این منظور کمک گرفته شود.

خدمات خارج از کتابخانه عبارت است از خدماتی که به معلولین و افراد ناتوان جامعه و بطور کلی کسانی که به دلایل مختلف قادر نیستند به کتابخانه بیایند و اغلب در منزل، بیمارستان و یا آسایشگاه‌های سالمندان

هستند، ارائه می‌شود. کتابخانه‌های عمومی موظفند مواد اطلاعاتی این افراد را در اختیار آنها قرار دهند.

خدمات کتابخانه‌های عمومی به بیسوادان، نوسوادان و روستاییان جامعه

کتابخانه‌های عمومی می‌توانند در مبارزه با بیسوادی به خصوص در مناطق روستایی با فراهم آوردن وسایل لازم در اشکال: کتب، مجلات، روزنامه‌ها، وسایل دیداری - شنیداری، و فن‌آوری‌های جدید اطلاعاتی به مردم کمک کنند؛ تا سواد دانش و مهارت آنها بهتر شده و پیشرفت کنند. برای مردم بیسواد تأکید بیشتر بر روی تهیه وسایل دیداری و شنیداری مانند: نوارها، فیلم‌ها، پوسترها و تصاویر است. کمک و فعالیت کتابخانه‌های عمومی در مسیر ترقی فرهنگی روستاها، پیشرفت سوادآموزی و یادگیری مهارت‌های اجتماعی و حرفه‌ای، فراهم کردن خدمات برای نوسوادان را موجب می‌شود.

برای اینکه اختلاف سطح میزان خدمات‌دهی کتابخانه‌های عمومی در مناطق شهری و روستایی کاهش یابد و در نهایت به توازن و تعادل برسد، باید کتابخانه‌های عمومی پیشرفت و روند کاری خود را در جهت دسترس قرار دادن خدمات به روستاییان قرار دهند، به این ترتیب کتابخانه‌های عمومی می‌توانند نقشی کلیدی در تلاش‌های دولت برای از بین بردن بی‌سوادی داشته باشند. تماس و ارتباط کتابخانه عمومی با نوسوادان و آموزشیاران نهضت سوادآموزی و انجمن‌ها و نهادهای دست‌اندرکار سوادآموزی و تهیه و تدوین مواد کتابخانه‌ای مورد نیاز نوسوادان می‌تواند اقدامی مؤثر در جهت تحقق یافتن کارکرد آموزشی کتابخانه‌های عمومی باشد.

"کتابخانه‌های عمومی می‌توانند نقش فعالی در بهتر کردن مهارت‌های سوادآموزی مردم روستاها داشته باشند چون آنها اقتصادی‌ترین مطالب را به طور دائمی و همیشگی در اختیار روستاییان قرار می‌دهند تا عادت به مطالعه را در وجود آنها تثبیت کنند. وجود مطالب جالب و ارضاکنده برای مطالعه ضروری است تا نگذارد نوسوادان و افراد تازه آموزش یافته دوباره به مرحله بیسوادی عودت کنند" (مهاپترا، ۱۳۷۷، ص ۱۳). از موانع اصلی در برابر مراجعان بی‌سواد تکیه کتابخانه در ارائه خدمات گوناگون بر مواد نوشتاری است که این امر و شکل ظاهری کتابخانه‌ها، منجر به ترس از ورود به کتابخانه می‌شود و باعث می‌شود آنها از کتابخانه‌ها هراسان باشند در کنار این مسائل رفتار و برخورد نامناسب بعضی از کتابداران و کارکنان کتابخانه‌ها می‌تواند دافعه‌ها را برای بیسوادان و نوسوادان شدت بخشد.

کتابخانه باید جهت مشارکت در سوادآموزی یک سری اطلاعات را فراهم کند و براساس آنها برنامه‌ریزی نماید در ذیل بعضی از آنها ذکر شده است:

- اطلاعات و مطالبی درباره مسئله بی‌سوادی و اهمیت سوادآموزی و میزان گستره آن در جامعه فراهم نماید.
- اطلاعاتی درباره فعالیت‌های سوادآموزی کتابخانه‌ها و روش‌های تبلیغ خدمات سوادآموزی داشته باشد.
- اطلاعاتی درباره سازمان‌ها و نهادهای ارائه دهنده خدمات سوادآموزی در آن منطقه داشته باشند.
- منابع موجود خود را در زمینه سوادآموزی بسنجد و شکاف‌های موجود را در خدمات سوادآموزی شناسایی کند.

● از نگرش جامعه و کارکنان کتابخانه در مورد سوادآموزی و از میزان مشارکت کتابخانه در این امر اطلاع کافی داشته باشد.

● اطلاعاتی درباره روش‌های تبلیغ خدمات سوادآموزی داشته باشد.

● سلیقه‌ها و علاقه‌های بیسوادان و نوسوادان مخاطب خود را تحقیق کند و در برنامه‌ریزی برای آنها از آن استفاده نماید.

کتابخانه عمومی می‌تواند برای ایجاد و تثبیت عادت به مطالعه در مخاطبان خود اقدام به برگزاری جلسات داستان‌گویی، باشگاههای مطالعه کتابخانه‌ای برای کودکان و بزرگسالان، تهیه روزنامه‌های دیواری، اردوهای مطالعه‌ای و تهیه مواد صوتی و تصویری آموزشی برای نوسوادان و معلولان کند.

نتیجه

کتابخانه عمومی نمودی از نهادهای آموزشی در توسعه اعتقاد فراگیر دانش همگانی است که جریان پیگیر آموزش و تعلیم و تربیت مدارم را فراهم می‌کند. به این ترتیب به توسعه و گسترش فرهنگ و دموکراسی یک جامعه کمک می‌کند. رابطه بین کتاب و توسعه، در هر جامعه، رابطه‌ای دو سویه است؛ از یک سو، رشد و توسعه کتابخوانی و مطالعه در هر جامعه‌ای ضامن رشد و توسعه فن‌آوری است و از سوی دیگر، همواره پیشرفت و توسعه جامعه نیاز به کتابخوانی و مطالعه را در خود ایجاد می‌کند. کتابخوانی و کتابخانه‌ها از شاخص‌های مهم توسعه هستند. کتابخانه‌های عمومی در ایجاد فرهنگ مطالعه و کتابخوانی که پایه و اساس تحولات رو به رشد در جامعه است؛ نقش چشم‌گیری دارند و در عصر حاضر که عصر انفجار

اطلاعات و رشد فن‌آوری‌های اطلاعاتی است اهمیت آنها دو چندان شده است. بنابراین برنامه‌ریزی برای توسعه امر کتاب، کتابخوانی و کتابخانه‌ها در جهت همگام بودن با رشد فن‌آوری‌های اطلاع‌رسانی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. البته رشد فن‌آوری‌های اطلاع‌رسانی در آینده‌ای نه چندان دور کارکردها و فعالیت‌های کتابخانه‌ها را به چالش خواهد کشاند و قطعاً وضعیت کنونی، نحوه، میزان و نوع خدمات‌دهی کتابخانه‌ها را دگرگون می‌کند.

پیشنهادات

- آموزش مستمر کتابداران همگام با رشد فن‌آوری‌های اطلاع‌رسانی، باید به عنوان امری مهم در برنامه‌ریزی برای کتابخانه‌های عمومی مدنظر باشد.
- باید کتابخانه‌های عمومی با فن‌آوری برتر جهت خدمات‌رسانی مؤثرتر تجهیز شوند (مکانیزه کردن کتابخانه‌ها)
- دایر کردن مراکز اطلاع‌رسانی ملی و بین‌المللی و آموزش روش استفاده از فن‌آوری‌های اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌های عمومی امری ضروری است.
- فراهم کردن شرایطی برای اینکه کتابخانه‌های عمومی بتوانند با توجه به نیازهای مخاطبان خود دست به انتخاب و سفارش مواد کتابخانه‌ای بزنند. در غیر این صورت مجموعه کتابخانه کارآمد و پویا نخواهد بود و کتابخانه به انباری از کتاب‌های نامناسب تبدیل خواهد شد.

و نشریات ادواری ملزم به معرفی کتاب‌های ناشران و نویسندگان شوند.

منابع

- ۱- بشارتی، مینا. "بررسی وضعیت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی نایبایان و نیمه نایبایان مستقر در شهر تهران". فصلنامه کتاب، دوره دهم، شماره چهارم: ۱۳۷۸، ص ۵۴
- ۲- غفاری، سعید. "اهمیت و تأثیر کتابخانه عمومی". فصلنامه پیام کتابخانه، سال یازدهم، شماره سوم: ۱۳۸۰، ص ۲۲.
- ۳- کمیل، اچ. سی. "توسعه نظام‌ها و خدمات کتابخانه‌های عمومی". ترجمه علی شکویی. تهران: دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، ۱۳۷۱، ص ۱۱۰.
- ۴- موسوی‌زاده، زهرا. "کتابخانه‌های عمومی و معلولان". فصلنامه پیام کتابخانه، سال هشتم، شماره اول، ۱۳۷۷، ص ۶۵
- ۵- مهاپترا، پی‌کی؛ وی. کی. توماس. "دهوت از کتابخانه‌های عمومی برای ایجاد جامعه‌ای مطالعه‌گر". ترجمه علی شکویی. فصلنامه پیام کتابخانه، سال هشتم، شماره دوم، ۱۳۷۷، ص ۱۳.
- ۶- میرحسینی، زهره. "انواع نوین ادبیات کودکان و نوجوانان و لزوم بهره‌گیری بهبینه از آنها در کتابخانه‌های عمومی و آموزشگاهی". فصلنامه پیام-کتابخانه، سال یازدهم، شماره دوم، ۱۳۸۰، ص ۲۲.
- ۷- رینگاند، دارلین ای. "کتابخانه عمومی و یادگیرنده بزرگسال". ترجمه زهرا موسوی‌زاده. فصلنامه پیام-کتابخانه، سال هشتم، شماره دوم، ۱۳۷۷، ص ۳۰.

تشکیل شبکه‌های کتابخانه‌ای منطقه‌ای، استانی، شهرستانی، شهری و صدور کارت عضویت در شبکه برای اعضاء باید به عنوان یک امر محقق و ضروری در برنامه‌ریزی برای کتابخانه‌های عمومی گنجانده شود.

پیشنهاد می‌شود: تدابیری اندیشیده شود تا کتابخانه‌های عمومی در روزهای تعطیل خدمات‌دهی داشته باشند و به روی مردم باز باشند، چرا که بیشتر مردم روزهای غیرتعطیل به دنبال کارهای روزمره و کارهای اداری می‌روند و نمی‌توانند در روزهای غیرتعطیل به کتابخانه بیایند و بهترین وقت برای مراجعه آنها در روزهای تعطیل است.

پیشنهاد می‌شود: در ساختمان و بنای کتابخانه‌های عمومی نیازهای حال و آینده کتابخانه‌ها در نظر گرفته شود و از ایده‌های اساتید کتابداری و اطلاع‌رسانی و کتابداران متخصص کمک گرفته شود و باید ساختمان کتابخانه‌ها در شلوغ‌ترین و پرجمعیت‌ترین نقاط شهر بنا گردد و از باشکوه‌ترین بناها باشد.

تبلیغات برای کتاب، کتابخوانی کتابخانه‌ها امر بسیار مهمی است که باید توسط صدا و سیما، نشریات ملی و محلی، ادارات دولتی، مدارس و خود کتابخانه انجام شود که متأسفانه این امر در ایران تاکنون بسیار کم-رنگ و ضعیف بوده است. برای تحقق این مهم باید تبلیغ و معرفی کتاب و کتابخوانی به صورت یک قانون در آید و صدا و سیما